

Paperboy®

Samtidig illustration af den henrettede Struensee og grev Brandt lagt på hjul og stejle.

I dette hus kunne man få et glimt af Struensee

AF PER STEENHOLDT PÅ 27.12.2016

En tand fra den henrettede livlæge blev i en periode opbevaret i Roskilde.

Historien om Struensee og hans død er kendt af de fleste, også af dem, der ikke normalt går meget op i historie. Det er ret kort tid siden, at man på film kunne se Mads Mikkelsen i rollen som Struensee og følge hans brutale endeligt.

Historien er en del længere, og man kunne faktisk få et lille glimt af Struensee en del år efter hans død i 1772, hvor han først fik hugget sin højre hånd af, så hovedet for til sidst at blive parteret og lagt på hjul og stejle.

Struensee blev i første omgang begravet ved galgepladsen ved Vesterport, men der manglede noget, og det var grunden til, at man i Roskilde faktisk kunne se lidt af Struensee flere år efter hans død. Det, der ikke blev begravet ved denne lejlighed, er nu en museumssag på Nationalmuseet.

M. W. Kall og to tænder

Som en museumssag er bevaret to tænder, der er klæbet op på en plade og anbragt i en guldramme. På pladen sidder et originalt dokument med følgende tekst: "Den største af disse Tænder er en Øjentand af Johan Friedrich Struensees Mund: den anden er en Fortand af Enevold Brandts Mund.

Dem begge har jeg udbrudt strax; da Stagerne, hvorpå de to Hoveder sadde, vare nedfaldne, og førend Legemerne blev nedgravne. M.W. Kall". En "øjentand" var dengang i 1772 navnet på en hjørnetand i overmundten. Denne Kall var på det tidspunkt 20 år, og var i gang med et lægestudium, der førte ham til Roskilde.

M. W. Kall og Roskilde

Den unge lægestuderende, der på makaber vis trak tænderne ud på Brandt og Struensee, gennemførte sit studium og kan findes i folketællingen for Roskilde i 1787.

I den kan man læse, at hans fulde navn var Marius Wöldige Kall, og han var "Distrikts Medicus" og boede i Skomagergade. I 1791 kan man både på et kort og i brandforsikringen se, at det var det nuværende nr. 46, der dengang blev beskrevet som beliggende på hjørnet af Skomagergaden og Maglekilde Stræde.

Kall vedblev med at være 'Distrikts Medicus' frem til sin død i 1817, hvor han døde af "forstoppede lunger". På det tidspunkt var han flyttet til en ukendt adresse i Algade.

Ejendommen

Man skal være meget gammel for at have set den bygning, der i 1932 blev erstattet af den nuværende store røde ejendom. Kall havde købt den gamle ejendom, der tidligere havde været ejet af en vognmand.

Den nedrevne ejendom på hjørnet af Skomagergade og Blågårdsstrædet. Foto: Kristian Hude.

Om det var Kall selv, der havde monteret tænderne i guldramme, vides ikke. Vurderet ud fra beskrivelsen og vurderingen af ejendommen fra 1791 burde han have haft råd til det. Overalt nævnes messingbeslag, gipslofter og beklædte vægge.

Det var en af byens finere ejendomme. Om Kall har vist tænderne frem, ved jeg ikke med bestemt, men hans lidt makabre udtrækning af dem har siden stillet spørgsmålstegn ved, om skeletter, man mente tilhørte Brandt og Struensee, i virkeligheden var dem. I 1927 var man overbevist, der er dog siden rejst tvivl.